

NATÚRPARKI FEJTÖRŐ

1. forduló

1. A Vértési Natúrpark 2005-ben, a Pro Vértés kezdeményezésére 17 település összefogásával Magyarország első natúrparkjaként jött létre a Vértésben. A keresztrejtvény a natúrparki településeket rejti. Ti melyeket ismeritek? Melyik a kakukktojás és miért? Szerintetek melyik natúrparki települések maradtak ki?

10 p/_____

1.							V	É	R	T	E	S	B	O	G	L	Á	R
2.	C	S	Á	K	B	E	R	É	N	Y								
3.					M	Ó	R											
4.							T	A	T	A	B	Á	N	Y	A			
5.			V	Á	R	G	E	S	Z	T	E	S						
6.						C	S	Á	K	V	Á	R						
7.	S	Z	Á	R	L	I	G	E	T									
8.					G	Á	N	T										
9.			P	Á	T	K	A											
10.				V	É	R	T	E	S	S	O	M	L	Ó				
11.						S	Ú	R										
12.	B	O	D	M	É	R												
13.							P	U	S	Z	T	A	V	Á	M			
14.			C	S	Ó	K	A	K	Ő									
15.						O	R	O	S	Z	L	Á	N	Y				
16.						B	O	K	O	D								

Megfejtés: **Vértési Natúrpark**

Kimaradt települések: **Szár, Zámoly**

Kakukktojás: **Súr**

1.

Az egyik sváb település, amelynek különlegességei a pincebokrok prэшázai, és erről a településről forgatta a Pro Vértés az első települési krónikát.

2.

Itt található a gróf Merán Fülöp Vadászati és Erdészeti Múzeum, és minden évben nagy sikere van a Rétes-fesztiváljának.

3.

Ezt a települést hívják az Ezerjó hazájának.

4.

Itt található Magyarország legnagyobb Turul emlékműve, melynek szárnyfesztávolsága 14 méter.

5.

A várjátékokról ismert településnek vára ma nem látogatható, mert omlásveszélyes.

6.

Ez a település a XIX. század egyik legjelentősebb fazekas központja volt.

7.

Az Országos Kéktúra útvonal áthalad ezen a településen.

9.

1707. augusztus 28-án, a Rákóczi vezette szabadságharc alatt Bottyán János kuruc generális – vagy ahogy a nép nyelvén máig is fennmaradt, Vak Bottyán – itt tartotta a dunántúli haditanácsot.

8.

Magyarország egyik legjelentősebb bauxitlelőhelye található ezen a településen.

10.

Ezen a településen húsvétkor kereplő és tojásgurító versenyt rendeznek.

11.

2016-ban az "Év legszebb fekvésű települése" lett.

12.

A Vértési Natúrpark legkisebb települése.

13.

Itt működött az utolsó mélyművelésű szénbánya Magyarországon.

14.

A település és a vár nevéhez szorosan kapcsolódik egy szürke-fekete színű madár.

15.

A település várának kapuját hajdan két kőből faragott oroszlán díszítette.

16.

Ennek a településnek az evangélikus templomában található Európa egyik legrégebbi orgonája, mely közel kétszáz éves.

2. A bábeli forgatag összekeverte a Vértési Natúrpark védett növényeinek, állatainak és természeti területeinek betűit. Ha ügyesek vagytok, kitalálhatjátok milyen "szépségekkel" találkozhattok egy-egy vértési kirándulás alkalmával. Ne tévesszen meg benneteket, hogy a szavak "darabokra" hullottak szét, a megoldások ennél egyszerűbbek! :-)

10 pont/_____

1. azonos pökd versel (százlábú)	öves szkolopendra
2. egyek irány lett (fa)	keleti gyertyán
3. garas pislá (madár)	parlagi sas
4. aggyal amur rogy (növény)	magyar gurgolya
5. ágál ennyit fűts szerv szik (növény)	Szent István király szegfű
6. osztat tüzes (növény)	ezüstaszott
7. ciha névi sarc (rovar)	havasi cincér
8. csak érti sírva (rét)	Csíkvarsai-rét
9. adni törvény vasfű (tanösvény)	Vidrafű tanösvény
10. acsai hisz vért (növény)	tavaszi hérics

3. Egy gyerekcsoport látogatott el a Vértési Natúrparkba. Az idegenvezető nagyon sok hasznos és érdekes információval látta el őket. Miután hazaértek, mindenki elmesélte a szüleinek, miket hallott. Szerintetek, kik azok, akik nem figyeltek eléggé?

10 pont/_____

Róza: A Vértési Natúrparkot 2005-ben alapították, Magyarország első hivatalosan bejegyzett natúrparkjaként.

Tamás: A 17 település mellett alapító tag volt a DINPI, a Vértési Erdő Zrt. és a Csákvár Jövőjéért Alapítvány.

Milán: A Vértési Natúrpark a Dunántúli-középhegységben található, magában foglalja szinte az egész Vértest és a Zámolyi-medence nagy részét.

Lili: A Hány János című daljátékot 1929. június 16-án a Magyar Rádió egyenes adásban közvetített Csákvárról.

Judit: A Vértési Natúrpark látogatóközpontja Csákváron Salamon Gessner svájci-német költőről kapta a nevét.

Eszter: A Vértési Natúrpark lakossága meghaladja a 200 ezer főt, melynek 10%-a sváb és tót nemzetiségű.

Gergő: A Vértési Natúrpark Vértés László régészről kapta a nevét, aki hazánk legrégebbi emberi maradványait, Samut, a vértesszőlősi előembert találta meg.

Peti: A Vértési Natúrpark területének 69%-a valamilyen természetvédelmi védetség alatt áll. A területek természetvédelmi kezelését a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság és a Pro Vértés végzi.

Gábor: A Vértési Natúrpark legnagyobb álló vize a Velencei-tó és a Pátkai-víztározó.

Réka: Az Eszterházy Franciskáról elnevezett Fáni völgy egy fokozottan védett természetvédelmi terület.

Jolán: A "Három a magyar igazság, egy a ráadás" című film Csákvár várossá avatásának alkalmából készült.

Levente: Vörösmarty Mihály Szép Ilonka című költeménye a Vértésben játszódik.

Kata: Három Kossuth - díjas író, költő is öregbíti a natúrpark hírnevét.

Anna: Területünkön is fészkel a vándorsólyom, a világ leggyorsabb állata.

Laci: 2013-ban, Magyarországon először, a Zámolyi-medence területén, a Vértési Natúrparkban jelent meg a kuhi, amely egy vércse méretű, elhegyesedő szárnyú, világos szürkés színezetű ragadozó madár.

Kik adták tovább helyesen a hallottakat?

Róza, Milán, Lili, Judit, Peti, Réka, Jolán, Levente, Kata, Anna

---

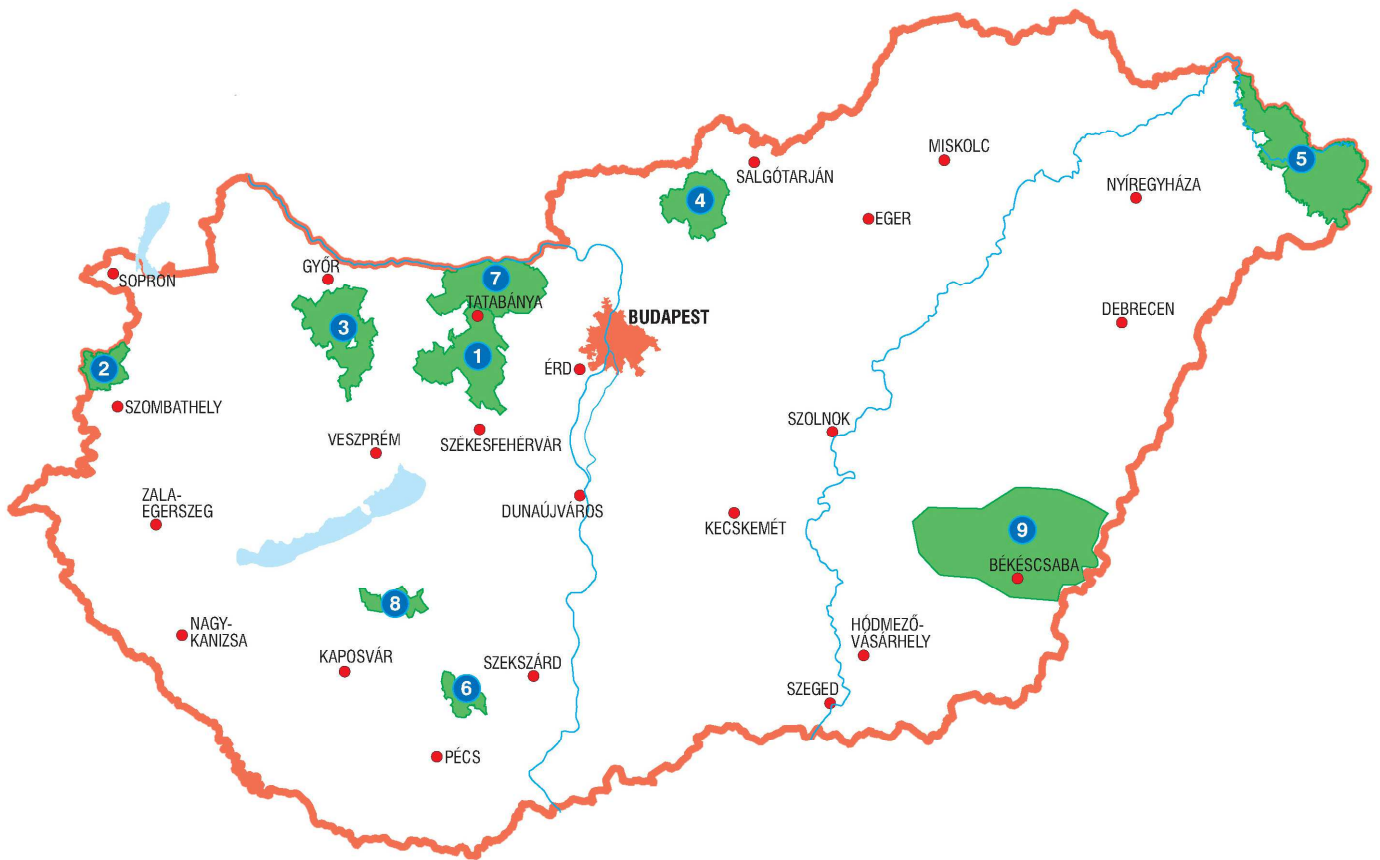

---

4. Magyarország vaktérképen, a zöld mezőkben megtalálhatjátok a natúrparkokat, de vajon tudjátok, melyik szám melyiket jelöli?

9 pont/ _____

1. Vértési Natúrpark
2. Írottkő Natúrpark
3. Sokoró - Pannontáj Natúrpark
4. Cserhát Natúrpark
5. Szatmár-Beregi Natúrpark
6. Hét Patak Gyöngye Natúrpark
7. Gerecse Natúrpark
8. Koppányvölgy Natúrpark
9. Kőrösök Völgye Natúrpark

5. Határtalanul.

A Vértési Natúrpark számolatlanul adta Magyarországnak azokat a jeles személyeket, akik formálták történelmünket, hatással voltak művészeti életünkre vagy éppen a sportban öregbítették hazánk hírnevét. Nektek most az a feladatotok, hogy megpróbáljatok felnőni ezekhez az emberekhez, használjátok a kreativitásotokat és a kez ügyességéteket és készítsetek egy ún. lapbook-ot a Vértési Natúrpark hírességeiről! Ezt bármilyen alapanyagból, technikával elkészíthetitek, a lényeg, hogy olyat alkossatok, amire mikor ránéztek, akkor büszkeséggel tölt el Titeket, hogy azt Ti csináltátok!

Miután kész vagytok vele, fotózzátok le, mutassátok be a részleteket is és küldjétek vissza e-mailen vagy postán a megoldott feladatlappal együtt. A legkreatívabbakat magas pontszámmal jutalmazzuk.

11 pont/_____

Itt láthattok egy mintát:

